

Bilaga Framsynt miljöarbete Sus

Framsynt miljöarbete Sus

Region Skåne har ett politiskt beslutat miljöprogram med miljömål som är uppdelade på tre fokusområden; resurseffektiv och cirkulär ekonomi, låg klimatpåverkan samt frisk och hälsosam miljö. Skånes universitetssjukhus (Sus) valde inför år 2023 att bryta ner tre miljömål från Region Skånes miljöprogram 2030 och två områden från miljöpolicy till fem egna så kallade miljömått. Valet av prioriterade miljömått är baserat på Sus miljöaspektsbedömning som utförs varje år. För att uppnå miljömåtten finns åtta handlingsplaner framtagna som stöd till Sus verksamheter. Sus miljöfunktion arbetar systematiskt med åtgärder och förbättringar samt regelbunden uppföljning.

Sus miljömått: 50 procent av medarbetarna ska genomföra Sus digitala miljöutbildning

För att bidra till Region Skånes miljöpolicy rörande *miljömedvetna medarbetare*, har Sus sedan år 2022 en digital vårdanpassad miljöutbildning för Sus medarbetare. Utbildningens syfte är att på ett pedagogiskt sätt höja chefer och medarbetares miljömedvetenhet och kunskap samt ge rätt verktyg att följa miljölagstiftning och bidra till minskad miljöpåverkan på respektive arbetsplats.

Målstatus	Sedan år 2022 har 22 procent av Sus personal genomfört den digitala miljöutbildningen med godkänt resultat. Statusen för Sus miljömått är negativ eftersom utfallet är långt från målet att 50 procent ska ha genomfört utbildningen.
Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder	<ul style="list-style-type: none">• De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande miljöutbildning är minskad indirekt och direkt miljö- och klimatpåverkan till följd av ökad miljömedvetenhet samt att Sus blir en mer attraktiv arbetsplats.• För att öka deltagarnivån utvecklades under våren 2023 en ny rutin för hur medarbetare kan genomföra utbildningen i grupp. Hittills har 70 medarbetare valt att göra utbildningen i grupp.• Resultatet av 2023 års egenkontroll som 77 procent av Sus chefer svarat på visar att 48 procent arbetar med handlingsplanen <i>Så får vi mer miljö- och hållbarhetskunskap</i>.
Goda exempel	<ul style="list-style-type: none">• Majoriteten av verksamhetsområdena har höjt sin deltagarnivå under året med över fem procent. Två av dessa, VO Urologi och VO Barnkirurgi och neonatalvård, har höjt sin deltagarnivå med elva procent.• Lärportalen har tagit fram en instruktionsfilm på hur enhetschefer finner deltagarstatistik för sina medarbetare i portalen.

Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete pågår med att implementera deltagarstatistiken i Qlikview-applikationen ”Sus beslutsstöd” vilket möjliggör för enhetschefer att ta del av sin enhets deltagarstatistik på samma plats som chefen inhämtar annan typ av information och underlag. • Miljöutbildningen är under revidering. Utbildningen ska få fler lärande moment samt att innehållet ska ses över och eventuellt kortas ner. • Fortsatt kommunikation i relevanta kanaler och till berörda målgrupper om möjligheten att delta i miljöutbildningen i grupp.
-------------------------------------	--

Sus miljömått: Minska förbrukningen av engångsmaterial jämfört med år 2019

För att bidra till fokusområdet Resurseffektiv och cirkulär ekonomi har Sus valt att under år 2023 arbeta med att minska förbrukningen av utvalda engångsmaterial (förbrukningsartiklar) inom vården. Artiklarna är utvalda utifrån en regional minskningslista som prioriterar produkter med hög förbrukning, stor klimatpåverkan samt möjlighet att minska eller bytas ut till flergångsalternativ.

Målstatus	<p>Sus har valt att följa upp inköp av fyra förbrukningsartiklar; medicinska undersökningshandskar, avfallspåsar/sopsäckar, skyddsförkläde i plast samt medicinbägare i plast. Förändringen av inköp år 2019 jämfört med år 2023 är följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medicinska undersökningshandskar: -1 % • Avfallspåsar/sopsäckar: - 5 % • Skyddsförkläden: - 2 % • Medicinbägare: - 14 % <p>Statusen för Sus miljömått är positiv, då samtliga utvalda artiklar har minskat varav två av dem har minskat med fem procent eller mer. Dock är Sus resultat fortsatt långt från det regionala målet att minska förbrukningsartiklar med 30 procent till år 2030. Med nuvarande utveckling antas Sus inte uppnå det regionala miljömålet till år 2030.</p>
Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande materialförbrukning är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan från produktion och avfallshantering samt ökad robusthet i Sus logistikprocesser och lager. • Resultatet av 2023 års egenkontroll som 77 procent av Sus chefer svarat på visar att 56 procent arbetar med handlingsplanen <i>Så väljer vi smartare material och produkter</i>.
Goda exempel	<ul style="list-style-type: none"> • Ett flertal enheter arbetar med att fasa ut produkter som inte behöver användas, förbättra logistiken för att minska kassation

	<p>och använda produkter avsedda för flergångsbruk i stället för motsvarande för engångsbruk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den stora minskningen av medicinbägare i plast antas bero på att fler avdelningar dosdispenserar läkemedel.
Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none"> • För att nå det regionala målet till år 2030 behöver Region Skåne och Sus accelerera arbetet med cirkulär upphandling och inköp. Samtliga verksamheter inom Sus måste arbeta för att förändra struktur och beteende vad gäller inköp och användning av förbrukningsartiklar. Chefer och ledningsgrupper behöver fatta beslut, budgetera och planera för att minimera onödig förbrukning samt ersätta möjliga engångsartiklar med flergångsalternativ. • Under våren 2024 lanseras en regional guide i hur sjukvårdsverksamheter kan minska mängden förbrukningsartiklar. Sus miljöfunktion har varit med och tagit fram guiden och kommer arbeta med att sprida kännedom och kunskap om guiden.

Sus miljömått: Minska mängden restavfall

För att bidra till fokusområdet Resurseffektiv och cirkulär ekonomi har Sus valt att under år 2023 arbeta med att minska mängden restavfall som uppkommer inom verksamheten.

Målstatus	<p>Mängden restavfall som uppkommer inom Sus har minskat med 2,1 procent från år 2019 till år 2023. Inom Malmö sjukhusområde minskade mängden med 5,4 procent och inom Lunds sjukhusområde ökade i stället mängden med 1,4 procent.</p> <p>Statusen för Sus miljömått anses vara neutral, eftersom det inte skett någon större vare sig ökning eller minskning. Sus resultat är fortsatt långt från det regionala målet om att minska mängden avfall med 40 procent till år 2030. Med nuvarande utveckling antas Sus inte uppnå det regionala miljömålet till år 2030.</p>
-----------	---

<p>Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande restavfall är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan, minskade kostnader och förbättrad arbetsmiljö när mindre mängder avfall behöver hanteras. • Resultatet av 2023 års egenkontroll som 77 procent av Sus chefer svarat på visar att 87 procent arbetar med handlingsplanen <i>Så sorterar vi vårt avfall rätt</i>. • Sus miljöfunktion har under år 2022 och 2023 fokuserat på att förbättra utsorteringen av blandpapper och plastförpackningar genom olika kommunikativa insatser. Sus miljöfunktion har också arbetat för att inkludera ett större utbud av transparenta påsar och säckar i upphandlingen av Pappers- och plastprodukter, vilket underlättar utsorteringen av plastförpackningar. Under år 2023 har mängderna blandpapper och plast som omklassas till restavfall minskat. En förbättrad utsortering av blandpapper och plastförpackningar bör bidra till minskade mängder restavfall. • Fr o m den 1 jan 2024 finns ett lagkrav avseende utsortering av matavfall. Sus miljöavdelning har under år 2023 genom en artikel i Chefsnytt informerat om det kommande lagkravet samt även kontaktat de verksamheter som inte ännu sorterar ut matavfall. En utökad utsortering av matavfall bör bidra till minskade mängder restavfall.
<p>Goda exempel</p>	<p>Ett flertal enheter arbetar med att öka informationen om hur avfall korrekt ska sorteras och har utökat sina källsorteringsmöjligheter på sin arbetsplats.</p>
<p>Förbättrings/ Utvecklingsområden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • För att nå det regionala målet till år 2030 behövs bland annat en förändring i struktur och beteende vad gäller inköp av engångsmaterial och artiklar samt hur avfall sorteras och hanteras. Sus, Regionservice och upphandlad extern avfallsentreprenör behöver fortsatt samverka i hög utsträckning för att identifiera hur avfallsprocessen kan optimeras i syfte att minska mängden avfall, felsorterat avfall och omklassning av avfall. • Sus miljöfunktion arbetar fortsatt med att minska antalet omklassningar avseende utsorterade fraktioner av blandpapper och plastförpackningar. För att bättre nå ut med information till berörda medarbetare avser Regionservice och Sus att kartlägga de funktioner som är inblandade vid inköp av säckar och hantering av förpackningsavfall i Lund och Malmö. Om möjligt görs också förtydliganden i Marknadsplatsen.

	<ul style="list-style-type: none"> • De åtgärder som görs med att minska användningen av förbrukningsartiklar (separat miljömått) är viktigt även för detta miljömått eftersom förbrukade artiklar vanligen kasseras som restavfall.
--	---

Sus miljömått: Energiförbrukning per sjukhusområde ska minska jämfört med år 2019

För att bidra till Region Skånes miljöpolicy rörande *ökad energiprestanda* samt bidra till att mildra effekten av höga energikostnader har Sus valt att under år 2023 arbeta med att minska sjukhusens energiförbrukning.

Målstatus	<p>Sedan år 2019 har Sus totala energianvändning ökat med en procent år 2023. Inom Malmö sjukhusområde har förbrukningen ökat med två procent och inom Lunds sjukhusområde har den minskat med en procent. Statusen för Sus miljömått anses vara neutral, eftersom det inte skett någon större vare sig ökning eller minskning. Även om den totala energianvändningen (totala mängden kWh) ökar mellan år 2022 och 2023 inom Malmö sjukhusområde så minskar den specifika energianvändningen från 202 till 193 kWh per kvadratmeter och år eftersom arean ökar i och med det nya sjukhuset. När verksamheterna flyttar in i nya sjukhuset Malmö fr.o.m. maj 2024 kommer en större area tillgodogöras vilket leder till minskad värmeanvändning per kvadratmeter för Malmö sjukhus. Lund sjukhus har gått från 217 till 213 kWh/m² och år i klimatkorregerad energianvändning sedan år 2019.</p>
Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att uppnå målet rörande energiförbrukning är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan samt minskade kostnader. • Resultatet av 2023 års egenkontroll som 77 procent av Sus chefer svarat på visar att 64 procent arbetar med handlingsplanen <i>Så blir vi mer energieffektiva</i>. • Sedan år 2019 har det via Regionfastigheter färdigställts renodlade energiprojekt för 55 MSEK på Sus inom bland annat optimering och effektivisering av ventilation och värme samt byte av armaturer till LED-lampor.
Goda exempel	<ul style="list-style-type: none"> • Sus medarbetare har visat stort engagemang för energifrågan och har arbetat med att minska energiförbrukningen i sin verksamhet. Bland annat har flera avdelningar lyft energifrågan på APT samt genomfört energironder för att hitta energitjuvar och i större utsträckning stängt av standby-apparater. • Regionfastigheter lanserade i början av år 2022 kampanjen "Följ strömmen" med anvisningar för hur medarbetare kan minska energiförbrukningen i sin verksamhet.
Förbättrings/ Utvecklingsområden	<p>För att undvika ökad energiförbrukning kommer Regionfastigheter och Sus fortsatt investera i energibesparande åtgärder, planera underhåll och driftoptimera samt satsa på beteendeförändring genom utbildning och kommunikation. En annan viktig aspekt är att fortsatt hålla 20 grader i</p>

	inomhustemperatur i lokaler där det inte bedrivs vård, eftersom värmepriset år 2024 förväntas öka med i snitt sju procent (medelvärde för Region Skånes verksamheter) jämfört med år 2023.
--	--

Sus miljömått: Minska mängden serveringssvinn och tallrikssvinn från patientmåltider jämfört med år 2019

För att bidra till fokusområdet Resurseffektiv och cirkulär ekonomi har Sus valt att under år 2023 arbeta med att minska andelen matsvinn från patientmåltider. Det eftersom de senaste årens matsvinnsmätningar visar att Sus slänger över 30 procent mat. Livsmedelsproduktionen står globalt för 20-30 procent av världens totala utsläpp (SLU, 2022). Det är även kostsamt att kasta mat. År 2023 kostade en patientmåltid 94 kronor, och i genomsnitt serveras 700 000 måltider på Sus per år. När en tredjedel av maten slängs, innebär det en kostnad på 20 miljoner kronor.

Region Skånes matsvinnsmätningar påbörjades år 2020, varför Sus utgår från år 2020 som referensår.

Målstatus	Sus senaste matsvinnsmätning som utfördes hösten år 2023 resulterade i 26 procent svinn. Det innebär att Sus andel matsvinn år 2023 är elva procentenheter lägre än år 2020. Statusen för Sus miljömått anses vara positiv eftersom den senaste matsvinnsmätningen är den största minskningen sedan matsvinnsmätningarna påbörjades. Tidigare år har matsvinnet minskat med en till fyra procentenheter. Mängden slängd mat per beställd portion har minskat med 29 procent sedan år 2020. Det innebär en god chans att Sus når det regionala målet om 50 procents minskning av matsvinnet till år 2030, förutsatt att Sus fortsätter minska matsvinnet.
Uppnådda respektive förväntade effekter/resultat av vidtagna åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • De förväntade effekterna av att minska Sus matsvinn är minskad indirekt miljö- och klimatpåverkan, minskade kostnader och förbättrad arbetsmiljö när mindre mängd matavfall behöver hanteras. • Resultatet av 2023 års egenkontroll som 77 procent av Sus chefer svarat på visar att 35 procent arbetar med handlingsplanen <i>Så minskar vi miljöpåverkan från livsmedel</i>. • Under år 2023 har Sus arbetat med riktade insatser kring matsvinn såsom ökad kommunikation, framtagna rutiner och underlag samt ökad samverkan vilket kan ha resulterat i ett lägre matsvinnsresultat vid höstens mätning.
Goda exempel	<ul style="list-style-type: none"> • Vid jämförelse mellan våren och hösten år 2023 minskade VO Infektionssjukdomar sitt matsvinn med 31 procentenheter och VO Hematologi, onkologi och strålningsfysik med 22 procentenheter. • Chefer anger i högre utsträckning att de arbetat med matsvinn i 2023 års egenkontrollsresultat jämfört med år 2022. Bland annat nämns att enheter infört åtgärder såsom bättre anpassning av måltidsbeställningar samt ökad dialog och ökad medvetenhet.

Förbättrings/ Utvecklingsområden	<ul style="list-style-type: none">• För att nå det regionala målet till år 2030 behöver bland annat chefer för vård- och servicepersonal öka samverkan kring matsvinnfrågan samt ge personal som ansvarar för beställning och servering tillräckligt med tid och kunskap att planera måltidsbeställningar och kommunicera med patienten.• Sus har en hög beställningskvot. År 2023 låg Sus beställningskvot på 1,36 vilket innebär att Sus överbeställer 36 procent måltider.• Sus miljöfunktion kommer likt föregående år följa upp hur enheter som serverar patientmåltider arbetar med att minska matsvinn, samt följa upp de som ger upphov till störst andel svinn och överbeställningar vid den senaste mätningen.
-------------------------------------	--